

BALLTORPS
SKOLENHET

Peppared och Balltorp | Mölnåls

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Grundskola/förskoleklass/fritidshem
Läsår 2017/2018

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Balltorps skolenhet

Vår värdegrund

"Alla barn/elever ska ha en glädjefylld och trygg tid i vår verksamhet där de ska känna tillit till oss vuxna och till varandra.

Därför accepterar vi som arbetar inom Balltorps skolenhet, inte någon form av diskriminering eller kränkande behandling.

Vi skall förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

När konflikter uppstår mellan personer är det vår uppgift som professionella att se till att varje individ blir hörd. Alla individer har rätt till sin egen upplevelse. Det finns inte alltid endast en sanning utan vi måste förstå att individers olika sanningar behöver sammanfogas till en gemensam verklighet som alla känner igen."

Skolans motto - *"Alla barn/elever är **alla** vuxnas ansvar"*

Styrdokument

"Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever"

Lagens ändamål och tillämpningsområde

1 § Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling.

Skollag

1 kap 5 §

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Lgr 11

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla.

Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning

eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Barnkonventionen

I Barnkonventionen, som upprättades 1989 av Förenta Nationerna, samlades för första gången alla rättigheter för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Alla regler är lika mycket värda, men det finns några artiklar som är värda att läsa först.

Artikel 2 – handlar om att reglerna gäller alla barn. Barn är lika mycket värda och inga barn får bli diskriminerade.

Artikel 3 – handlar om barnens bästa. Politiker, myndigheter och domstolar ska alltid tänka på vad som är bäst för barnet.

Artikel 6 – handlar om barnets rätt till liv och utbildning.

Artikel 12- handlar om barnets rätt till att säga hur de vill ha det. Vuxna ska lyssna till barnet.

Vad är kränkande behandling?

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Även institutioner, som tex skolan, kan genom strukturer och arbetssätt upplevas som kränkande. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningar kan äga rum mellan elever, såväl som mellan personal och elever.

Kränkande behandling används som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar inkl. trakasserier som har samband med de fem diskrimineringsgrunderna (diskrimineringslagen 1 kap. 5 §):

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionsnedsättning

Kränkande behandling kan också bero på en socioekonomisk situation.

Hur känner vi igen kränkande behandling?

Kränkningar kan vara

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad olika skällsord, svordomar, könsord)
- psykosociala (t.ex. att inte få vara med, att bli utsatt för ryktesspridning)
- text och bildburna (t.ex. klotter, brev, lappar, foto, filmning, sms, mms)
- sociala medier (t.ex. instagram, facebook, snapchat och andra chattforum)
- pranks (att bli utsatt för ”skämt” inspirerade av t.ex. Youtube)

Trakasserier, som kränker elevens värdighet.

Mobbning, förutsätter att den som utsätts kränks vid upprepade tillfällen, vilket skiljer mobbning från andra former av kränkande behandling. Det råder också en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Diskriminering, är ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder såsom kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Diskriminering används också som begrepp i de fall där samhällsinstitutioner genom t.ex. sina strukturer och arbetssätt upplevs som kränkande.

Sexuella trakasserier, avser kränkningar grundade på kön eller som anspelar på sexualitet.

Homofobi, avser motvilja mot eller förakt för homo-, trans- eller bisexualitet och homo-, transeller bisexuella personer.

Rasism och främlingsfientlighet bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera. Det avser även motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karaktäristika.

Repressalier, innebär att elev blir utsatt på grund av att eleven har anmält eller påtalat att någon i verksamheten handlat i strid mot lagen eller på grund av att eleven har medverkat i en utredning enligt lagen.

Befogade tillsägelser, ibland är det nödvändigt att skolans pedagoger behöver tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för klassen/gruppen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven kan uppleva situationen som kränkande.

Så här förebygger vi olika former av kränkningar

- ❖ På enheten finns tydliga ordningsregler, som diskuteras igenom och skrivs under av både eleven och elevens vårdnadshavare när höstterminen börjar.
- ❖ Elever och vårdnadshavare är delaktiga i revideringen av regler och normer på skolan, genom elevråd och brukarråd.
- ❖ Vårdnadshavare informeras på föräldramöten om vårt arbetssätt mot all form av kränkande behandling.
- ❖ I samlingar och i samtal, ex klassråd, etiska samtal (kompissamtal och ringsamtal), elevråd och i elevernas individuella utvecklingssamtal lyfts frågan om hur man är mot varandra och vikten av att man berättar om man känner sig kränkt av någon eller några.
- ❖ Alla får göra sin röst hörd och allas upplevelser tas tillvara och är lika viktiga.
- ❖ Vi reagerar alltid vid varje misstanke om kränkande beteende. Kränkande beteende kan vara kommentarer, genom blickar, nedvärderande kroppsspråk, grimaser och suckar. Vi uppmuntrar eleverna att göra likadant – att berätta är *inte* att skvallra/tjalla!
- ❖ Vi har vuxna ute på gården vid alla raster enligt ett uppgjort schema. De vuxna bär gula västar.
- ❖ Vi har planerade rastaktiviteter som leds av äldre elever på skolan under överseende av pedagog.
- ❖ Vi tillåter aldrig att elever själva väljer lag eller grupp vid lärarledda aktiviteter.
- ❖ Det finns alltid en vuxen med som har ansvaret när eleverna byter om, både före och efter idrottslektionen. Ett önskemål och en strävan är att det ska finnas en manlig och en kvinnlig vuxen på plats.
- ❖ I arbetslagen arbetar vi ständigt med elevärenden av olika slag.
- ❖ Vi arbetar medvetet med att stärka elevernas självkänsla genom positiv uppmuntran och kontinuerliga värdegrundssamtal.
- ❖ Vi tillåter inte att elever delar ut inbjudningskort där inte alla elever i klassen/gruppen är inbjudna.
- ❖ Vi uppmärksammar FN-dagen och barns rättigheter och lika värde.

Så här arbetar vi för att upptäcka kränkningar

Alla pedagoger på skolan är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling - ”*Alla barn är alla vuxnas ansvar*” – Balltorps skolenhets motto! Elever och vårdnadshavare har också ansvar att informera personalen om kränkningar på skolan. Om vårdnadshavare/elev får vetskap om kränkande behandling elever emellan kontaktas i första hand klassläraren.

Om vårdnadshavare/elev får vetskap om kränkande behandling av elev/elever av lärare eller skolledning kontaktas i första hand rektor eller verksamhetschef.

❖ I den dagliga dialogen och mötet med eleverna är vi lyhörda för stämningar och inbördes relationer, ex nedvärderande kommentarer, blickar och suckar.

❖ Vi är uppmärksamma på signaler som ex nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.

❖ Vi ber elever och vårdnadshavare att vara uppmärksamma på ovanstående signaler och meddela klasslärare/rektor vid ev. misstanke om kränkningar eller trakasserier.

❖ Vi har vuxna ute på gården vid alla raster enligt ett uppgjort schema. De vuxna bär gula västar.

❖ Vi har återkommande samtal med eleverna i grupp och individuellt.

❖ Vid behov gör vi observationer av vuxen eller annan elev.

❖ Vi följer upp det psykosociala klimatet vid elevernas utvecklingssamtal, utvärderingar och trivselenkäter.

❖ Vi har informationsutbyte och diskussioner i arbetslagen.

Utreda, åtgärda och följa upp kränkningar

- Samtal med berörda parter där
 - alla får komma till tals.
 - allas upplevelser är lika värda.
 - mötet ska resultera i ett avtal som ska leda till en positiv och önskvärd förändring.
 - mötet tydligt klargör de regler och lagar som gäller.
 - beslut om uppföljning sker.
- Händesedokumentation sker efter mötet.
- De inblandades vårdnadshavare kontaktas vid upprepade/allvarliga händelser.
- Handlingsplan utarbetas vid behov.
- Tillbuds- eller olycksfallsrapport skrivs i förekommande fall.
- Uppföljning sker efter överenskommen tid.

Vid allvarligare kränkningar fattar rektor beslut om ev. polisanmälan.

Vi har möjlighet att använda skolans resursteam och elevhälsoteamets resurser, ex skolsköterska, skolpsykolog, kurator och specialpedagog.

- Kränkningar mellan vuxen och elev utreds alltid av rektor och följer ovanstående samtalsmodell.
- Kränkningar mellan skolledning och elev utreds alltid av verksamhetschef.

Uppföljning, utvärdering och revidering av handlingsplanen

Elever:

- Varje läsår startas med genomgång och underskrift av ordningsreglerna samt genomgång av vad konsekvenserna blir om man inte följer ordningsreglerna.
- Information om planen mot diskriminering och kränkande behandling ges också vid skolstarten.
- Eleverna medverkar vid utvärdering av planen och reglerna inför enhetens årliga utvärdering på våren. Detta arbete sker främst i klassråd och elevråd.

Vårdnadshavare:

- Enhetens ordningsregler och konsekvenser skickas hem med eleverna för genomgång och underskrift tillsammans med vårdnadshavare.
- Information om enhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling ges på höstens föräldramöte.
- Planen samt ordningsreglerna finns också på enhetens hemsida och i Unikum.

Personal:

- Personalen ansvarar för att ovanstående schema följs.
- Återkommande uppföljning i olika forum under läsåret.
- Utvärdering och revidering i samband med enhetens årliga utvärdering på våren.

- Personalen ansvarar för att hitta/tipsa om lämplig kompetensutbildning. Arbetslagen kommer sedan överens med rektor vilka som ska gå.

Kartläggning av nuläge inför 2017/2018

Kort översiktsbeskrivning av enheten.

Balltorps skolenhet består av två grundskolor för åldrarna F-6. På varje skola finns tre fritidshem för barn från F-åk 6. Pepparedsskolan har elever i åk F-3 och Balltorpsskolan åk F-6. På båda skolorna finns elever i behov av särskilt stöd. Skolorna har också elever med olika etnisk bakgrund. Skolan uppmärksammar på olika sätt traditioner och kulturer.

Klasslärare ansvarar för att uppmärksamma och rapportera hög frånvaro (20 %) till rektor och specialpedagog, enligt elevhälsoplanen, som tar det vidare till EHT (elevhälsoteamet) som består av rektor, skolpsykolog, kurator, skolsköterska och specialpedagog. Enheten har ett väl fungerande resursteam i nära samarbete med elevhälsoteamet. I resursteamet ingår en fritidspedagog, en låg- och en mellanstadielärare. Dessa lärare har utbildning för att kunna hantera kränkningar. Teamet har under läsåret haft enskilda och gruppsamtal med elever. Samt haft rådgivande samtal med kollegor. Att delge kollegor tips och idéer i förebyggande syfte har det tyvärr inte funnits utrymme för.

Pepparedsskolan har, i möjligaste mån, minst två vuxna ute förutom elevassistenter på rasterna. Lekområdet utökas även till skogen under fritidstid.

Balltorpsskolan har minst två personal ute på rasterna förutom elevassistenterna.

Elevråden på skolorna har gjort en kartläggning över områden som känns otrygga under skoltid. Rastvakternas "rundor" har därför även förlagts dit.

Båda skolorna har infört elevledda rastaktiviteter som medför att eleverna har fler saker att sysselsätta sig med. Detta har utfallit mycket positivt och bidragit till ett bättre klimat och färre konflikter. På Balltorpsskolan behövs bättre marknadsföring av aktiviteterna för att alla elever ska veta vad som erbjuds under veckan. Viktigt att ansvarig pedagog för rastvaksaktivitet är närvarande för att det ska fungera. I början på läsåret är behovet större sedan har behovet ebbat ut då barnen leker mycket och bra själva.

Personalgruppen samtalar ständigt med eleverna och med varandra om förhållningssätt, attityder och bemötande.

Grundskola

Det förekommer en del konflikter bland elever på båda skolorna, gällande regler i lekar. Vissa lekar går lätt överstyr.

I den Regiongemensamma elevenkäten 2017, svarade 32% av eleverna i åk 5 att de har studiero på lektionerna.

Vi fortsätter att arbeta med bemötandet, mellan elever och elever gentemot vuxna, gällande språk, tilltal, attityder och kroppsspråk.

Det förekommer kränkande språkbruk. Detta visar sig exempelvis i en tuff jargong,

nedvärderande omdömen, svordomar och könsord bland eleverna. Detta arbetar vi aktivt för att motverka.

Förskoleklass

Inledningsvis under höstterminen behövs alltid extra arbete och uppmärksamhet kring elevernas trygghet, trivsel och gemenskap i klassen. Förtroendet behöver byggas upp mellan elev/vuxen, men också vårdnadshavare/skola. Grupperna inför 17/18 är på båda skolorna mindre än LÅ 16/17.

Trots att det blir mindre grupper kommer mycket tid gå åt till konflikthantering och för att få en bra gruppdynamik.

Fritidshem

Utomhus förekommer konflikter i mindre omfattning, vid fotbollsplanerna och vid vistelse i skogsområdet. Det kränkande språkbruket har minskat, inte bara i konflikter utan även i det vardagliga språket.

Målsättning läsåret 2017/2018

Grundskola

För att kunna mäta hur skolan lyckas upprätthålla elevernas rättigheter vid Balltorps skolenhet, har vi satt följande mål:

- Alla ska känna till innebörden i skolans värdegrund.
- Alla ska följa de ordningsregler som finns på skolan samt veta vilka konsekvenser (enl. ordningsreglerna) det får om man bryter mot dessa.
- Vårdnadshavare informeras när deras barn talar nedsättande till eller om någon elev vid upprepade tillfällen.
- Alla ska använda ett vardat språk.
- Alla ska känna en trygghet i skolan.
- Alla ska bemöta varandra med respekt.

Förskoleklass

För att kunna påvisa hur skolan lyckas upprätthålla elevernas rättigheter vid Balltorps skolenhet, har vi satt följande mål:

- Alla ska känna till innebörden i skolans värdegrund.
- Alla ska följa skolans ordningsregler samt de kompletterande ordningsregler som finns i förskoleklasserna.
- Alla ska få en första förståelse för de olika begreppen som förekommer i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Fritidshem

Nedanstående mål har vi satt för att miljön på fritidshemmen ska förbättras samt för att skolan ska kunna upprätthålla barnens rättigheter i fritidshemmen vid Balltorps skolenhet.

- Alla ska känna till innebörden i skolans värdegrund.
- Vi strävar efter att alla elever ska följa de ordningsregler som finns på fritidshemmet samt ha en dialog med barnen om vilka konsekvenser det får om man bryter mot dessa.

Planerade åtgärder

Grundskola

- Regler och konsekvenser går igenom och skickas hem vid skolstarten på höstterminen.
- I klassrummen pågår regelbundna samtal om värdegrund, ordningsregler och kränkningar.
- Vårdnadshavare informeras när eleven talar nedsättande till eller om någon eller använder svordomar/könsord vid upprepade tillfällen.
- Elevråden har en stående punkt där man lyfter och utvärderar frågor kring skolans värdegrund och hur det fungerar på rasterna.
- Rastvakterna har extra uppsikt över de platser eleverna uppgett som otrygga.
- Pedagoger och resursteam har vid behov konfliktlösande samtal med berörda elever.
- Samlingsmapp i gafe där vi kan delge varandra film och boktips mm.
- Resursteamet finns till hands för rådgivande samtal med pedagoger.
- Arbete i klasserna med bl.a. ovanstående material, kompisamtal, barnrättsveckan, förhållningssätt och värdegrund.
- Vi kartlägger elevernas trygghet och trivsel.
- Samverkan mellan fsk-4... Fadderverksamhet i form av t.ex. matte eller högläsning, utöka till fler klasser. T.ex. fsk-4, 1-5, 2-6 3-?.

Förskoleklass

- Utöver ovanstående punkter gällande grundskola även nedanstående.
- Ge förståelse för planens olika begrepp genom exempelvis samtal, rollspel och dramatisering.

Fritidshem

- Regler för fritidshemmen går igenom vid terminsstart. Vi pratar om vikten av att följa våra gemensamma regler för att få en trygg och trivsamt fritidshemsmiljö.
- Samtal kring reglerna återkommer vid behov under terminens gång.
- Barnen informeras kontinuerligt om skolans värdegrund.
- Vi har nolltolerans mot kränkande språkbruk och har därför involverat Brukarrådet för samverkan med föräldrarna.
- Disponera personalresurser så att vi finns där vi misstänker att kränkande behandling kan förekomma.
- Ta reda på var barnen för tillfället leker och hålla sig synlig och tillgänglig för barnen.
- Kartläggning genom trivselenkät.
- Arbetslagsmöte mellan klasslärare och fritidspersonal, minst ett i mitten av terminen därefter vid behov, där aktuella barngrupper diskuteras.

Uppföljning och utvärdering av målen

Grundskola

- Målen följs upp genom samtal med barnen under terminens gång (trivsel, trygghet, respekt). Dessa samtal sker i klassråd, i kompisamtal, inför och under utvecklingssamtal, med rastvärdarna, genom brukarenkäten för åk 2 och åk 5.
- Målen följs upp återkommande genom samtal och reflektion i arbetslagen.
- Alla mål ska utvärderas en gång per läsår i maj.
- Elevråden gör en uppföljning och utvärdering en gång per termin. Resultatet av detta delges personalen som vidtar lämpliga åtgärder.
- Majoriteten av eleverna trivs och känner sig trygga i skolan enligt elevenkäter som gjordes i maj 2017. Vi sammanställer dessa enkäter och gör om enkäten vt 2018.

Förskoleklass

- Målen följs upp genom samtal med barnen under terminens gång.
- Målen följs upp genom samtal och reflektion i personalgruppen.

Fritidshem

- Målen följs upp genom samtal med barnen under terminens gång.
- Målen följs upp genom samtal och reflektion i personalgruppen återkommande på planeringstid.
- Målen följs upp och redovisas genom uppföljning och utvärdering en gång om året inför planens revidering.
- Utvärdering och diskussion av trivselenkäten vid pedagogträffar och i barngruppen